

35 § Lausunnon antaminen kuntarakennelakiluonnoksesta

Kunnanhallitus 28.1.2013 / § 62

Valtiovarainministeriön Kunta- ja aluehallinto-osaston lausuntopyyntö
22.11.2012 VM162:00/2011:

Lausuntopyyntö kuntarakennelakiluonnoksesta

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Osana kuntauudistusta hallitus käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman mukaisen koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta. Kunnallishallinnon rakenne -työryhmän selvitys Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne

(valtiovarainministeriön julkaisuja 5a/2012 ja 5b/2012) valmistui helmikuussa 2012.

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevan työryhmän, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia yhteenveto alue- ja kuulemiskierroksesta sekä tehdä uudistuksen vaikutusarviointi ja laatia tarkennettu esitys uudistuksen

kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaiksi. Hallitus linjasi kuntauudistuksen etenemistä iltakoulussaan 5.6.2012 sekä antoi seuraavana päivänä tiedonannon eduskunnalle kuntauudistuksen etenemisestä (VNT 2/2012 vp). Hallitus antoi linjauksissaan määrittelemiensä tarkastelunäkökulmien perusteella tarkempien

uudistuksen kriteerien valmistelun rakennelakia valmistelevan työryhmän tehtäväksi. Työryhmän valmistelemat tarkemmat kriteerit vahvistettiin hallinnon ja aluekehityksen ministentyöryhmässä 27.6.2012.

Nyt kyseessä oleva kuntarakennelakiluonnos on valmistettu hallituksen linjausten pohjalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakia, ja samalla lain nimike muutettaisiin sen sisältöä paremmin kuvaavaksi kuntarakennelaiksi. Lakiin lisättäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspe-

rusteista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kielilain muuttamista eräiltä osin.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmä on linjannut palvelurakenneluudistuksen jatkoa 15.11.2012. Näitä linjauksia koskeva muistio on lausuntopyynnön liitteenä ja on esityslistan liitteenä nro 1.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta yleisesti sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvityspe-
- rusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;

- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 7.3.2013 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää käynnistää lausunnon valmistelun ja päättää valmistelun jatkotoimista.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti käynnistää lausunnon valmistelun yhteistyössä Nilakan kuntien kanssa.

Kunnanhallitus 18.2.2013 / § 89

Ehdotus lausunnoksi on esityslistan **liitteenä nro 2.**

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi lausunnon kuntarakennelakiluonnoksesta liitteen nro 2 mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto 4.3.2013

*Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriryhmä on linjannut palvelurakennemuutoksen jatkoa 15.11.2012. Näitä linjauksia koskeva muistio on lausuntopyyynnön liitteenä ja on esityslistan **liitteenä nro 3.***

Ehdotus lausunnoksi on esityslistan **liitteenä nro 4.**

Päätös:

Valtuusto hyväksyi lausunnon kuntarakennelakiluonnoksesta liitteen nro 4 mukaisesti.

PIELAVEDEN KUNTA
Valtuusto

Pöytäkirjanote
04.03.2013

Otteen oikeaksi todistaa:
Pielavedellä 5.3.2013

Inka Hyvärinen
osastosihteeri

Yhteystiedot: vs. hallintojohtaja Vilma Kröger, os. PL 27 (Puustellintie 18) 72401
PIELAVESI, puh. 040 5713 087, e-mail: kunta@pielavesi.fi.

Luonnos lausunnoksi Valtiovarainministeriölle

On myönteistä, että kuntia kuullaan uutta kuntarakennelakia säädettäessä. Kuulemisen tulee olla aitoa ja kuntien esittämät mielipiteet huomioon ottavaa. Lakiluonnoksessa esitetyt määräajat ovat liian tiukkoja. Kunnille on varattava riittävästi aikaa eri vaihtoehtojen selvittämiseen.

Kuntien vahvaa itsehallintoa on kunnioitettava. Nykyinen kuntajakolaki mahdollistaa kuntaliitosselvitysten ja liitosten tekemisen joustavasti ja vapaaehtoisesti. Sen sijaan käsillä olevan uuden kuntarakennelain kriteerit rajoittavat vapautta selvityskumppaneiden valinnassa ja ohjaavat epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin. Mahdollisten liitosselvitysten tulee jatkossakin perustua kuntien vapaaehtoiisiin päätöksiin, omiin lähtökohtiin ja paikallisiin olosuhteisiin ilman kaavamaisesti ohjaavia kriteerejä tai poikkeamislupia. Emme hyväksy pakkoliitoksia.

Lakiluonnoksessa esitetyt selvityserusteet perustuvat kaupunkiseutujen ja niiden kehyskuntien kuntarakenteen ongelmiin. Kaupunkikeskusten ja niiden työssäkäyntialueen ulkopuolella sijaitsevien pienten maaseutukuntien liitosselvitysvollisuutta koskien 20 000 asukkaan väestöpohjavaatimus tulee poistaa. Se johtaa alueellisesti valtaviin yksiköiden syntyyn ja heikentää paikallista demokratiaa ja lähipalveluiden saatavuutta. Erityisesti harvaan asutulla seudulla voidaan muodostaa elinvoimaisia kuntia huomattavasti pienemmälläkin väestöpohjalla.

Vapaaehtoisten kuntaliitosten tukeminen yhdistymisavustuksin on perusteltua. Yhdistymisavustusten saamista ei tule kytkeä 20 000 asukkaan väestöpohjaan eikä siitä haettavaan poikkeukseen. Olennaisinta pienten kuntien monikuntaliitoksissa on ohjata tuki uusien palvelurakenteiden muodostamiseen esimerkiksi siten, että maksetaan ylimääräistä valtionosuutta 200 euroa/asukas/vuosi viiden vuoden ajan. Valtionosuuksien säilyminen vähintään liitosta edeltävällä tasolla tulee varmistaa riittävän siirtymäkauden ajan eikä sitäkään tule sitoa syntyvän liitoskunnan väestöpohjaan.

Kuntien kannalta keskeisimpiä tulevaisuuden kysymyksiä on sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuun määrittely. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen tarvitaan erilaisia vaihtoehtoja. Sosiaalitoimen, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatio ei voi toteutua vahvaan peruskuntaan perustuvalla mallilla, vaan tarvitaan kuntien yhteisiä, riittävän laajapohjaisia SOTE-alueita.

Pohjois-Savossa esimerkiksi nykyinen sairaanhoitopiiri muodostaa väestöpohjaltaan riittävän laajan alueen SOTE-palveluiden järjestämiseksi. Käytössämme jo nyt oleva malli, jossa sairaanhoitopiirin alainen Kysteri-liikelaitos tuottaa perusterveydenhuollon ja tulevaisuudessa (1.1.2015 alkaen) myös sosiaalitoimen palvelut mahdollistaa SOTE-uudistuksen tavoitteiden toteutumisen. Oleellista on varmistaa demokraattisen päätöksenteon ja ohjauksen toteutuminen SOTE-järjestämisorganisaatiossa. Paikallisilla palveluiden tuotantoyksiköillä turvataan tasavertaiset lähipalvelut.